

uheldig Maade maa gjøre Indgreb i, og senere vanskelig vil kunne bringes i Harmoni med den forestaaende Sportelreform.

2. Lovforslagets Niemed er det, at skaffe de mindre Grundetere en lettere Udgang til at opnaa Prioritetslaan, men den foreslaaede Fritagelse for Netsgebyrer gaar langt videre. Bestemmelsen gaar nemlig ikke alene ud paa at fkaane den Paagjældende for en Udgift een Gang for alle ved selve Laanets Optagelse, men den tilfiger Fritagelse for Netsgebyr ved enhver senere Omstrukturering af Laanet, hver Gang den pantsatte Eiendom stifter Eier, Noget, der ligger helt udenfor Lovforslagets Formaal. Ved at gaa saa vidt kommer man ind paa de almindelige Betragtninger over, hvilke Bestemmelser det fra Statens og Lovgivningsmagtens Side maatte være hensigtsmæssigt at træffe til Befordring af de mindre vel stillede Klasse's Velvære; men Saadant ligger udenfor den her foresliggende Opgave, der kun gaar ud paa at skaffe billige Laan.

3. Dersom Interessenterne i de her foreslaaede Kreditforeninger erhøide den nævnte Fritagelse for Netsgebyrer, vil den nødvendige og uundgaaelige Følge blive den, at alle andre Laantagere af Summer, der liggé indenfor samme Grændse, maa gives den samme Lettelse. Der vilde være noget for den almindelige Netsbevidsthed i høj Grad Stødende og for Menigmand Uforstaaeligt i en saadan Ulighed, at den, der har faaet et Laan i den nye Kreditforening, intet Netsgebyr skal betale, medens hans Nabo, der samtidigt har faaet et lignende Laan i en anden Kreditforening, i en Sparekasse eller hos en privat Mand, afkræves fuldt Gebyr. Jo haardere en Mand sidder i det, desto vanskeligere og dyrere er det for ham at faae Laan, og der er mange Smaalaaen paa Aften og Bde Prioritet, for hvilke en saadan Begunstigelse nok saa meget vilde være paa sin Plads. Der er ogsaa under Udvalgets Forhandlinger fra flere Medlemmer fremkommet den Udtaalelse, at der formentlig intet Væsentligt kunde være at indvende imod, at saadanne Lettelser indførtes for alle mindre Laan. Man er ikke kommen nærmere ind paa dette Spørgsmaal, men til Belysning af, hvilken finantziel Betydning saadan Fritagelse for Netsgebyr af smaa Prioritetsobligationer vilde have, henledes Opmærksomheden paa nogle Opgivelser, som findes i Statistisk Tabelværk 4de Række Lit. B. Nr. 2, i hvilket Pag. 220 oplyses, at der i Mæret 1875 af Behæstelser under 1,000 Kr. er thinglæst 12,997 Stkr. til et samlet Beløb af 6,051,240 Kr. Og vil man danne sig en Forestilling om, i hvilket Forhold dette store Antal af Behæstelser under 1,000 Kr. staar til alle i Landet thinglæste Behæstelser, findes dertil en Vejledning i samme Bind Pag. LXVII, der

oplyser, at af samtlige i Mærene 1866—70 thinglæste Prioritetsbehæstelser udgjøre Behæstelserne under 1,000 Kr. 53,8 p Ct.!

Paa Grund af Foransførte maa Udvalget fraraade at blive staaende ved Lovforslagets § 2 b og c, men foreslaar en anden Maade, hvorpaa en hensigtsmæssigere og derhos større Lettelse i Udgifterne ved Laanets Optagelse kan tilveiebringes, nemlig den, at Statskassen refunderer Omkostningerne ved Taxationerne, forsaavidt Laanene effektueres. (se Endringsforslag Nr. 2). Udgiften ved Taxationerne er den, som falder de smaa Eiendomsbesiddere besværligt, og navnlig fordi disse Udgifters Størrelse ofte staar i omvendt Forhold til Laantagerens Evne. Det er ansøgt, at Kravene til Kreditforeningslaan især vil være størst i de afbødsliggende fattigere Egne af Sjælland, men netop for de derværende Beboeres Vedkommende vil Taxationen være kostbarere, fordi Taxationsmændene der have den længste Vej at rejse, og det er Befordringsudgifterne som udgjøre den væsentligste Del af Besøgningsen. Dertil maa føjes, at, naar man lader Hjælpen falde paa den her foreslaaede Maade, gaar man ikke ud over det, der er Lovforslagets Niemed, nemlig at hjælpe de Paagjældende til Opnaaelsen af Prioritetslaan, og istedetfor at man ved at give Afkald paa Netsgebyrerne bereder Statskassen et vedvarende Tab, som ikke vil aftage, men tiltage, bliver Refusionen af Taxationsomkostningerne kun en Hjælp een Gang for alle, og en Hjælp, hvis Størrelse vil gradvis aftage, efterhaanden som de smaa Eiendomme blive forsynede med Prioriteter.

Blandt de andre særegne Begunstigelser, Lovforslaget nævner, er den betydningsfuldeste den, at de af Kreditforeningen udstedte Obligationer erhøide Statens Garant for en Rente af 4 p Ct. aarlig. De fleste af Udvalgets Medlemmer have haft Betænkelighed med Hensyn til en saadan Garant, i alt Fald i det Omfang, hvori den her foreligger, baade fordi man dermed er inde paa et nyt Princip med Hensyn til Grændsen for de Forbringere, der bør kunne stilles til Statskassen i det Niemed at befordre Statsborgernes almindelige Velvære, og fordi man befrægter, at Staten derved vil paatage sig en Gjældsforpligtelse af et Omfang, som ikke kan oversees. Det forekommer imidlertid Flertallet, at man ikke kan afsiir den Betragtning, at, ligesom det i Almindelighed er Statens Pligt gennem Lovgivningsmagten at søge at flette de Samfundsclasser, hvis Eksistens nærmest maa siges at være en Kamp for det daglige Brød, saaledes kan det heller ikke siges at ligge udenfor Statens Opgave at træde hjælpende til, naar Forholdene i en bestemt Retning vise sig særlig ugunstige, tilmed naar det er i et Niemed, som anbefaler sig fra et nationaløkonomisk Standpunkt betragtet; og det er i saa